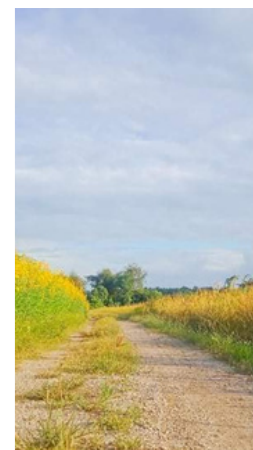

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู

สถานีพัฒนาที่ดินหนองบัวลำภู
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารวิชาการฉบับที่ 094/2566
กันยายน 2566

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืน ให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal:PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินหนองบัวลำภู
กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5	การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1	หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2	พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-3
5.3	ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3
บทที่ 6	แผนการใช้ที่ดิน	
6.1	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2	เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1	ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3	กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4	ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
	เอกสารอ้างอิง	8-1
	คณะผู้จัดทำ	9-10
	ภาคผนวก	10-1

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดเลย ปี 2536-2565	2-4
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	2-6
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565	2-9
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565	2-9
2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565	2-12
3-1 สมบัติดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	3-4
5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	5-4
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	6-5
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2566 - 2570	7-5
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)	7-10

สารบัญญรูป

รูปที่	หน้า	
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ขอบเขตการปกครอง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	2-1
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดหนองบัวลำภู	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	2-8
2-4	สัดส่วนคร่าวเรือนเกษตรตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565	2-13
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	3-5
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของ ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	4-5
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	6-6
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบาย มุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน และในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมแต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดิน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดินเพื่อขับเคลื่อนการใช้ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566

1.4.2 สถานที่ ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบาย และ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็น ปัญหา ความต้องการด้านต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

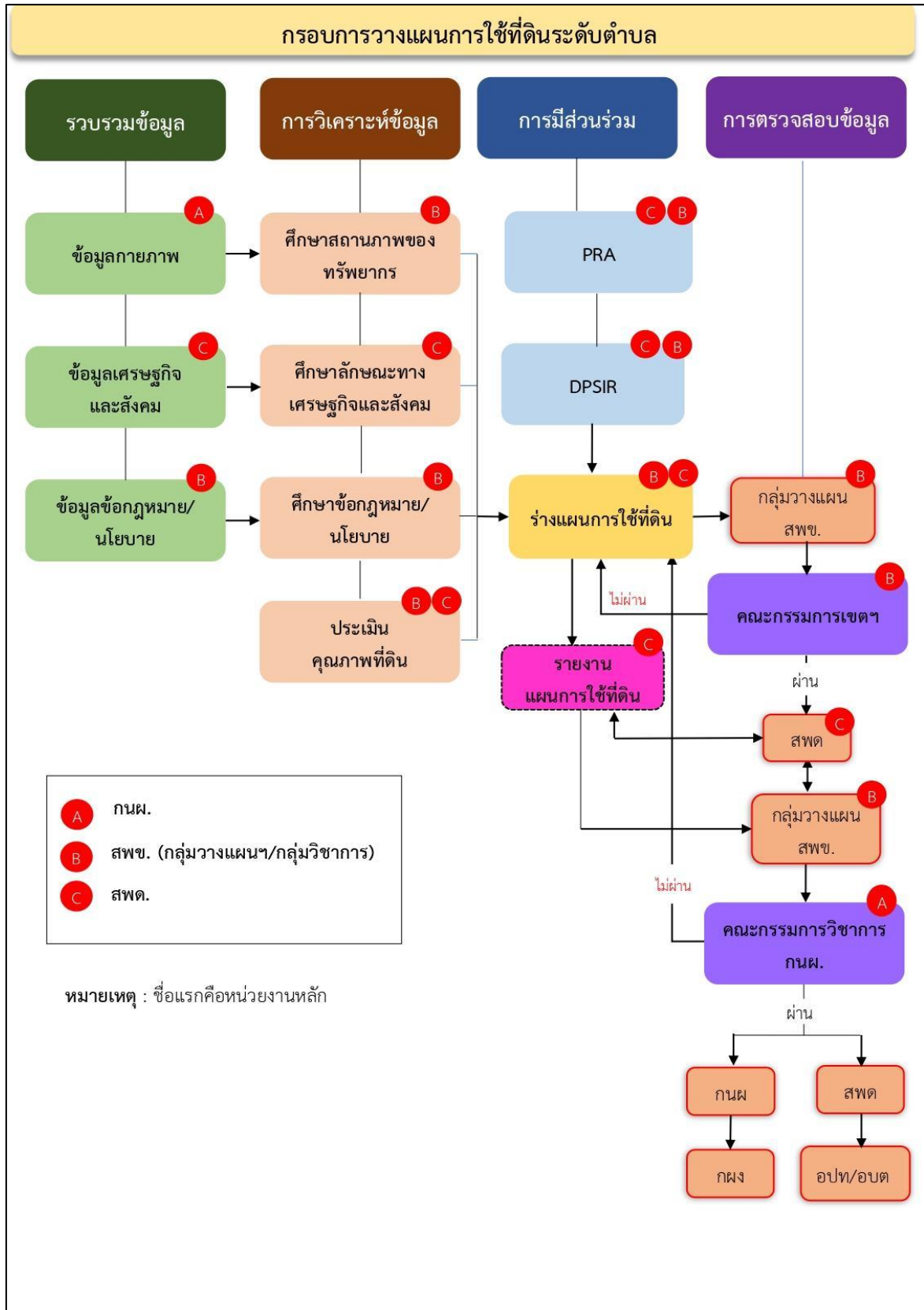
3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

โครงสร้างพื้นฐานดี มีอาชีพมั่นคง ชุมชนสมัครสมานสามัคคี เยาวชนดีมีการศึกษา (องค์การบริหารส่วนตำบลนาแก,2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

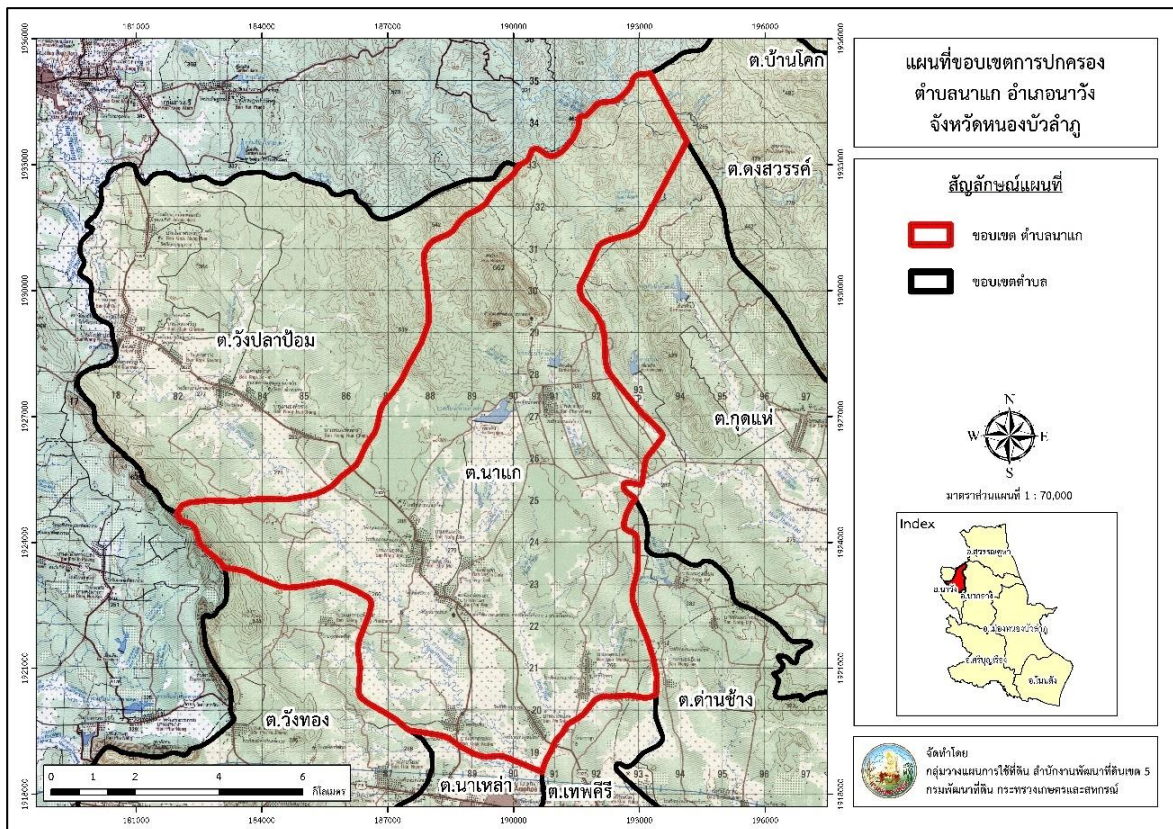

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอนาหวัง มีพื้นที่ประมาณ 88 ตารางกิโลเมตร หรือ 55,241 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลนาด้วง อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ตำบลลงสวรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลวังทอง ตำบลนาเหล่า ตำบลเทพศิรี อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลกุดแห่ ตำบลด่านช้าง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลวังปลาป้อม อำเภอนาหวัง ตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครองตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหนองสิม	หมู่ที่ 6 บ้านดอนมะค่า
หมู่ที่ 2 บ้านนาแก	หมู่ที่ 7 บ้านนาแกเหนือ
หมู่ที่ 3 บ้านหนองค้อ	หมู่ที่ 8 บ้านนาชำจวง
หมู่ที่ 4 บ้านค้อใหม่	หมู่ที่ 9 บ้านผาเวียง
หมู่ที่ 5 บ้านนาส้มโฮง	หมู่ที่ 10 บ้านนาดินดำ

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนชัน และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ภูเขา เช่น ผาเวียง เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มน้ำชีและบางส่วนของกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น ห้วยพะเนียง ห้วยโคโล่ ห้วยถ้ำ ห้วยซำกลาง ห้วยไผ่ ห้วยลาดแก้ว

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (พ.ศ. 2536-2565) พบว่า ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 26.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.5 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.1 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,279.9 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 125 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 249.7 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดเลย ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคาย ระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดเลย¹ (พ.ศ. 2536-2565)

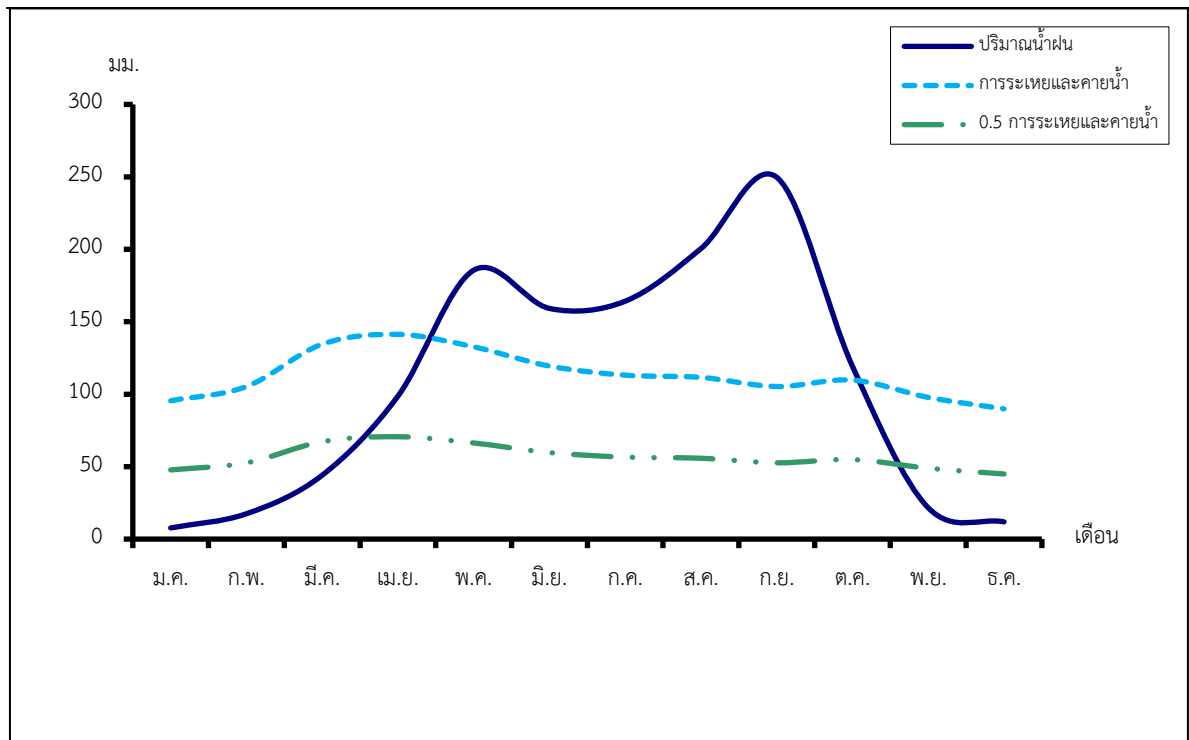
เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันที่ฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ	ปริมาณฝนใช้การ ²
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	15.6	30.3	22.2	68.0	7.7	1.8	95.5	7.6
ก.พ.	17.3	32.8	24.3	64.0	17.5	2.8	105.3	17.0
มี.ค.	20.4	35.1	27.0	63.0	44.1	6.1	134.5	41.0
เม.ย.	22.7	35.8	28.4	68.0	98.7	10.4	141.3	83.1
พ.ค.	23.9	34.2	28.0	77.0	185.6	16.9	132.7	130.5
มิ.ย.	24.3	33.5	28.1	77.0	159.2	16.1	119.4	118.6
ก.ค.	24.2	32.7	27.7	78.0	164.2	17.5	113.2	121.1
ส.ค.	24.0	32.2	27.3	80.0	200.5	19.0	111.6	136.2
ก.ย.	23.4	31.8	26.7	83.0	249.7	19.0	105.3	149.9
ต.ค.	22.0	31.5	26.0	80.0	119.2	10.8	109.7	96.5
พ.ย.	19.2	31.0	24.4	75.0	21.6	3.4	97.8	20.9
ธ.ค.	16.0	29.3	22.0	71.0	11.9	1.1	89.9	11.7
เฉลี่ย	21.1	32.5	26.0	73.7	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,279.9	124.9	1,356.2	934.1

หมายเหตุ : ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด² จากการคำนวณโดยโปรแกรม

Cropwat for

Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดหนองบัวลำภู

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,713 ไร่ หรือร้อยละ 3.11 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 34,692 ไร่ หรือร้อยละ 62.82 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 5,099 ไร่ หรือร้อยละ 9.23 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาข้าว+ข้าวโพด นาข้าว+ถั่วเหลือง
- 2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 22,086 ไร่ หรือร้อยละ 39.99 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง มันสำปะหลัง/ยางพารา
- 3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 6,378 ไร่ หรือร้อยละ 11.55 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน สัก ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม เป็นต้น
- 4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,125 ไร่ หรือร้อยละ 2.04 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง มะม่วง/ลำไย มะขาม ลำไย ลำไย/มะละกอ
- 5) พืชสวน มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหว้า จังหวัดหนองบัวลำภู

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 17,315 ไร่ หรือร้อยละ 31.35 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบรพอสภาพ
พื้นที่ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าปลูกสมบูรณ์

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,211 ไร่ หรือร้อยละ 2.19 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำ
คลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 294 ไร่ หรือร้อยละ 0.53 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่ง
หญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาหว้า จังหวัดหนองบัวลำภู

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,713	3.11
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,166	2.11
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	362	0.66
U405	ถนน	99	0.18
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	86	0.16
A	พื้นที่เกษตรกรรม	34,692	62.82
A101	นาข้าว	5,044	9.13
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	20	0.04
A101+A209	นาข้าว+ถั่วเหลือง	35	0.06
A202	ข้าวโพด	3,794	6.87
A203	อ้อย	16,750	30.33
A204	มันสำปะหลัง	1,477	2.67
A204/A302	มันสำปะหลัง/ยางพารา	65	0.12
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	195	0.35
A301	ไม้ยืนต้นผสม	25	0.05
A302	ยางพารา	5,013	9.08
A303	ปาล์มน้ำมัน	282	0.51
A304	ยูคาลิปตัส	510	0.92
A305	สัก	235	0.43
A312	กาแฟ	42	0.08

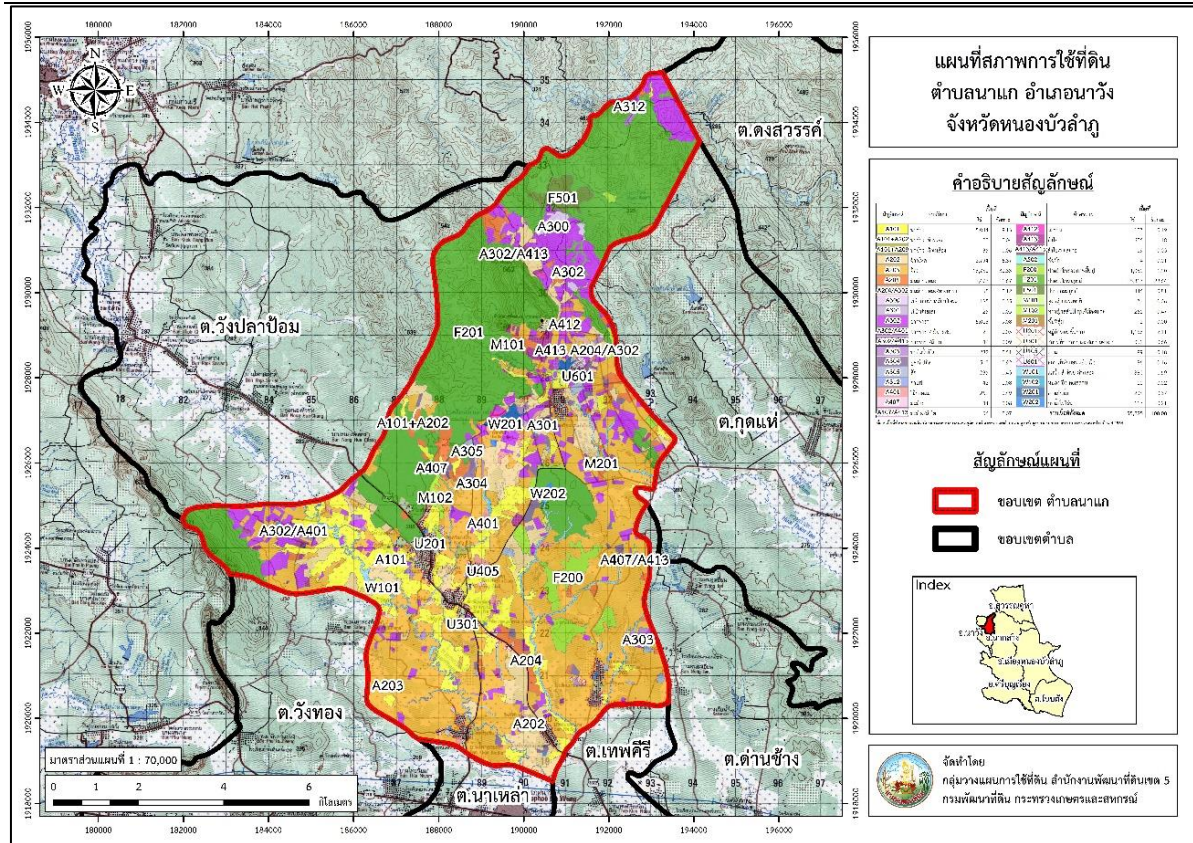
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหว้า จังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A302/A401	ยางพารา/ไม้ผลผสม	27	0.05
A302/A413	ยางพารา/ลำไย	49	0.09
A401	ไม้ผลผสม	269	0.49
A407	มะม่วง	44	0.08
A407/A413	มะม่วง/ลำไย	36	0.07
A412	มะขาม	103	0.19
A413	ลำไย	654	1.18
A413/A415	ลำไย/มะละกอ	19	0.03
A502	พืชผัก	4	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	17,315	31.35
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	1,052	1.90
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	15,817	28.64
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	446	0.81
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	294	0.53
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	31	0.06
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	261	0.47
M201	พื้นที่ลุ่ม	2	0.00
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,211	2.19
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	880	1.59
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	10	0.02
W201	อ่างเก็บน้ำ	204	0.37
W202	บ่อน้ำในไร่นา	117	0.21
	ผลรวมทั้งหมด	55,225	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลนาแก มีประชากรรวม 7,905 คน แยกเป็นชาย 3,996 คน เป็นหญิง 3,909 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 89.44 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,387 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,239 ครัวเรือน หรือร้อยละ 51.91 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,148 ครัวเรือน หรือร้อยละ 48.09 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลนาแก	2,387	3,996	3,909	7,905
หมู่ที่ 1 หนองสิม	182	316	329	645
หมู่ที่ 2 นาแก	350	570	560	1,130
หมู่ที่ 3 หนองค้อ	343	542	519	1,061
หมู่ที่ 4 ค้อใหม่	306	507	494	1,001
หมู่ที่ 5 นาสามโฮง	241	412	392	804
หมู่ที่ 6 ดอนมะค่า	100	179	175	354
หมู่ที่ 7 นาแกเหนือ	360	594	604	1,198
หมู่ที่ 8 นาขำจวง	184	287	280	567
หมู่ที่ 9 ผาเวียง	179	295	278	573
หมู่ที่ 10 นาตินดำ	142	294	278	572

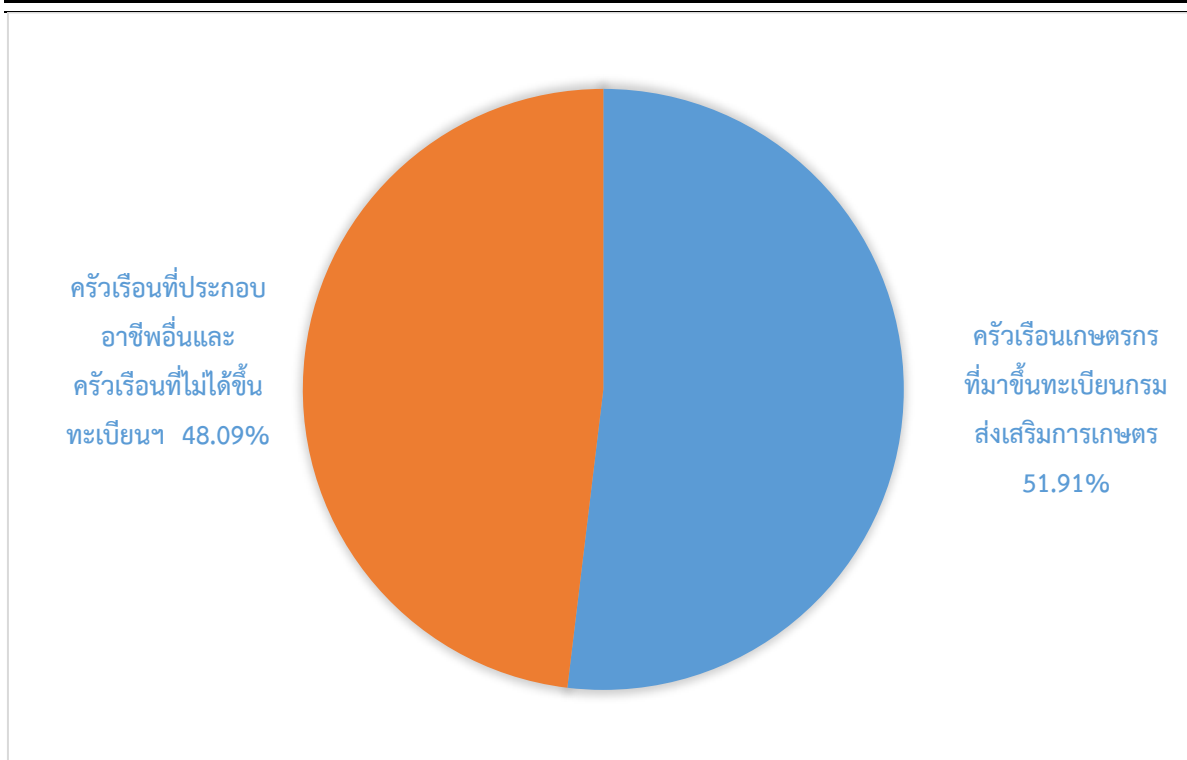
ที่มา: กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,387	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,239	51.91
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มากขึ้นทะเบียนฯ	1,148	48.09

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

รูปที่ 2-4 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

2.6.2 การถือครองที่ดิน

จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลนาแก มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,387 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 23.14 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลนาแกส่วนใหญ่ประชากรมีอาชีพด้านการเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกอ้อยโรงงานมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว และยางพารา นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์

การประกอบอาชีพ ในตำบลนาแกประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทั้งการทำนา ปลูกพืชไร่ และไม้ยืนต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภคและจำหน่าย ค้าขาย รับจ้างทั่วไป

- อาชีพทำเกษตรกรรม ตำบลนาแกครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร 1,239 ครัวเรือน โดยเกษตรกรปลูกอ้อยโรงงานมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว และยางพารา นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์ สำหรับการเลี้ยงสัตว์พบว่าส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภค และจำหน่าย

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

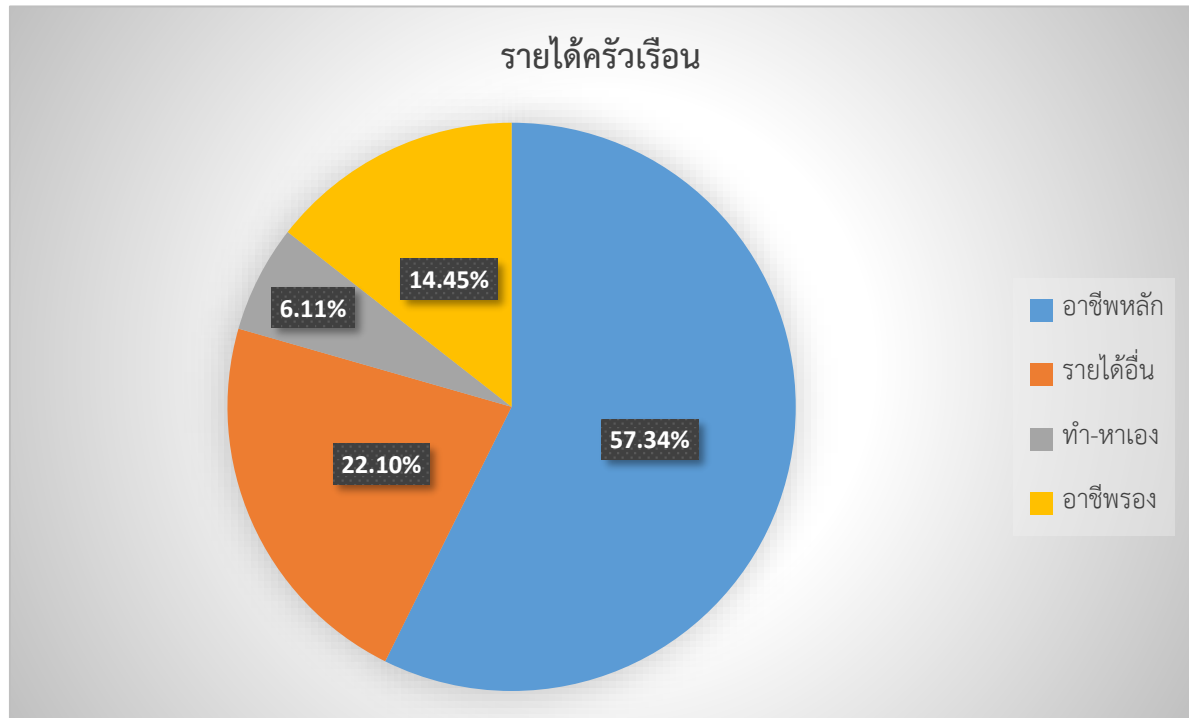
จากข้อมูล (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด) พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 259,505 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 71,546 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 119,054 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 32,824 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 140,450 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 38,723 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลนาแก	148,791	37,489	57,366	15,859	259,505	71,546	119,054	32,824
หมู่ที่ 1 หนองสิม	77,858	41,025	32,362	14,437	165,682	52,072	130,129	40,898
หมู่ที่ 2 นาแก	90,333	36,736	29,398	20,614	177,082	59,421	60,101	20,167
หมู่ที่ 3 หนองค้อ	176,601	33,982	36,193	12,959	259,735	70,189	155,143	41,925
หมู่ที่ 4 ค้อใหม่	202,898	17,770	15,411	10,763	246,843	61,959	119,452	29,983
หมู่ที่ 5 นาส้มโอง	223,771	28,556	29,786	10,444	292,557	61,959	84,186	17,829
หมู่ที่ 6 ดอนมะค่า	206,757	27,203	19,200	9,030	262,189	72,396	86,362	23,846
หมู่ที่ 7 นาแกเหนือ	136,048	66,152	244,053	24,207	470,461	127,644	218,031	59,156
หมู่ที่ 8 นาขำจวง	151,897	51,733	34,232	18,082	255,944	58,329	145,331	33,121
หมู่ที่ 9 ฝาเวียง	136,013	18,843	16,134	13,412	184,402	55,905	81,200	24,617
หมู่ที่ 10 นาดีนดำ	105,160	44,456	26,887	18,107	194,610	68,494	52,557	18,498

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

รูปที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 14,755 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 40,459 ไร่

3.1.2 **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ** (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 5,547 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 997 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 3,376 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2A เนื้อที่ 976 ไร่
- 5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2B เนื้อที่ 462 ไร่
- 6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 326 ไร่
- 7) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3A เนื้อที่ 1,492 ไร่
- 8) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3B เนื้อที่ 4,215 ไร่
- 9) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4A เนื้อที่ 2,717 ไร่
- 10) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4B เนื้อที่ 33,661 ไร่
- 11) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5B เนื้อที่ 1,472 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลนาแก มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565) 1,279.9 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลนาแก มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ ห้วยโคโล่ ห้วยจิก ห้วยเชียงสี ห้วยซำกลาง ห้วยซำปลาจอย ห้วยถ้ำ ห้วยถ้ำเต่า ห้วยไผ่ ห้วยพะเนียง ห้วยลาดแก้ว และห้วยอิงาม

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ และอ่างเก็บน้ำห้วยลาดแก้ว

3.2.3 จากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) ซึ่งพบว่า ตำบลนาแก มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 17 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลนาแก อำเภอนาหว้า จังหวัดหนองบัวลำภู พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 12 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-pd,fl-sIA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเร็วและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 417 ไร่ หรือร้อยละ 0.76 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Cpa-fl-IA ดินซุ่มแพที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 252 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Nao-clA ชุดดินนาอ้อ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,133 ไร่ หรือร้อยละ 11.10 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 9 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Ch-gclB ชุดดินเชิงคาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 12,876 ไร่ หรือร้อยละ 23.31 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Li-gclC ชุดดินลิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 873 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Li-gclD ชุดดินลิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,873 ไร่ หรือร้อยละ 3.39 ของเนื้อที่ตำบล

- 4) หน่วยแผนที่ดิน ML-gclB ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,968 ไร่ หรือร้อยละ 3.56 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน ML-gclC ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,873 ไร่ หรือร้อยละ 7.01 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน ML-gclD ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 473 ไร่ หรือร้อยละ 0.86 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Ws-clB ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,548 ไร่ หรือร้อยละ 15.47 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 791 ไร่ หรือร้อยละ 1.43 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Ws-vd-clB ดินวังสะพุงที่เป็นดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,125 ไร่ หรือร้อยละ 5.66 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 13,623 ไร่ หรือร้อยละ 24.66 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 416 ไร่ หรือร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 21,936 ไร่ หรือร้อยละ 39.71 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน (Ch) ชุดดินลี (Li) และชุดดินมวกเหล็ก (ML)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลนาแก อำเภอนาหว้า จังหวัดหนองบัวลำภู ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

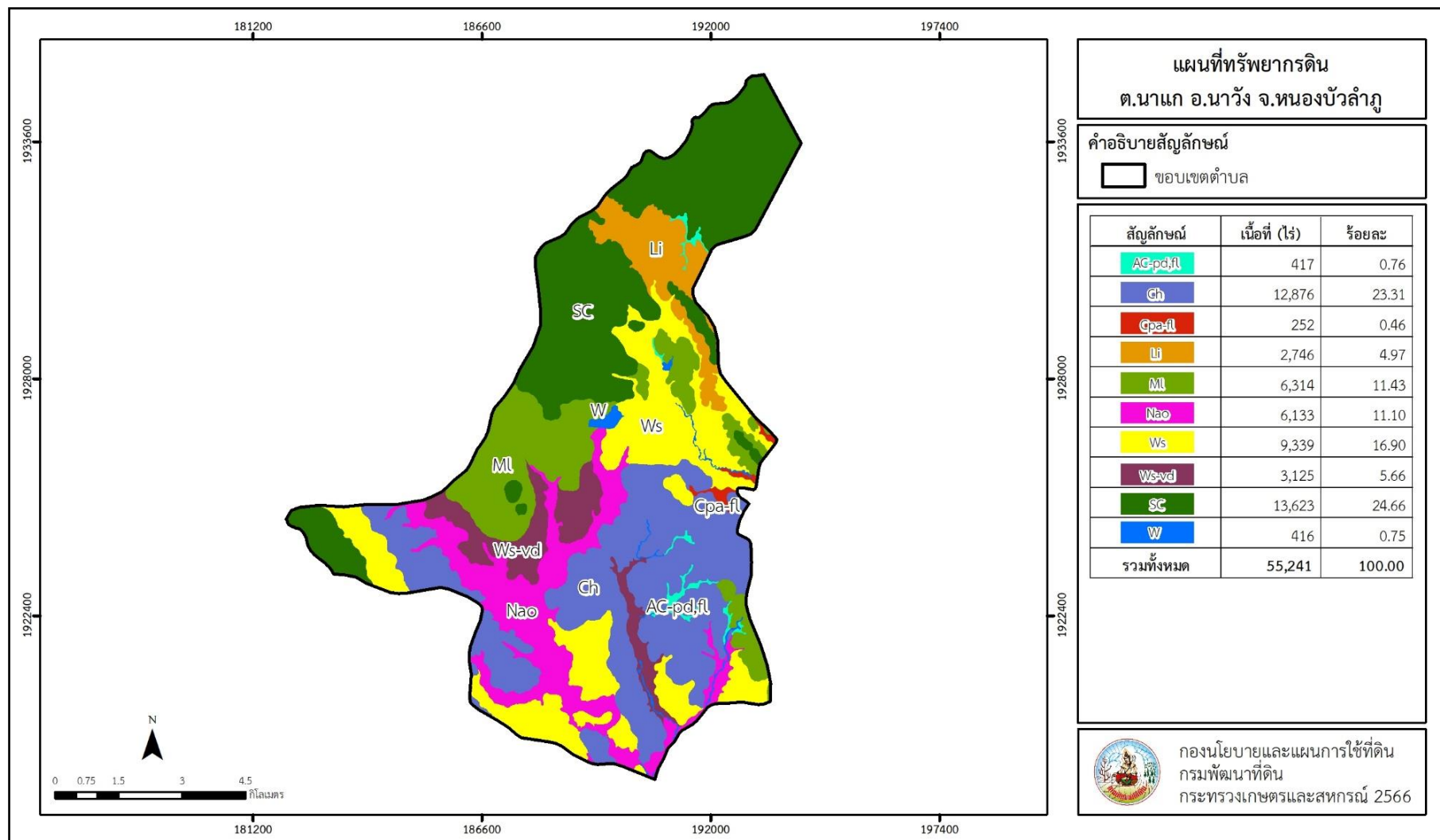
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอัมตวัเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-pd,fl-slA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	397	0.72
AC-pd,fl-slA*	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	20	0.04
Ch-gclB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-7.0	4.5-5.5	<2	-	11,515	20.85
Ch-gclB*	2-5	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-7.0	4.5-5.5	<2	-	1,361	2.46
Cpa-fl-lA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.0	6.0-6.5	<2	-	252	0.46
Li-gclC	5-12	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	873	1.58
Li-gclD	12-20	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	1,873	3.39
ML-gclB	2-5	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	1,968	3.56
ML-gclC	5-12	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	3,873	7.01
ML-gclD	12-20	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	473	0.86
Nao-clA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	6,133	11.10
Ws-clB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-7.0	5.5-7.0	<2	-	8,548	15.47
Ws-clC	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-7.0	5.5-7.0	<2	-	791	1.43
Ws-vd-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-7.0	5.5-7.0	<2	-	3,125	5.66
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,623	24.66
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	416	0.75
รวมทั้งหมด											55,241	100.00

หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
 2. เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลนาแก คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนน้ำ
- 3) ดินตื้น

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร ตำบลนาแก มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำ
- 3) แก้ไขปัญหาดินตื้น
- 4) ต้องการขุดลอกสระเดิม
- 5) ต้องการระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์)

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพโดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) น้ำขาดแคลน
- 1.3) บ่อน้ำตื้นเขิน
- 1.4) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 2.3) ต้องการขุดลอกสระเดิมที่ตื้นเขิน

3) สภาวะ (State) ที่เกิดจากแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน
- 3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.3) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเงินจากตะกอนและวัชพืชน้ำ
- 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.3) รายได้น้อยจากภาคการเกษตรตกต่ำ
- 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

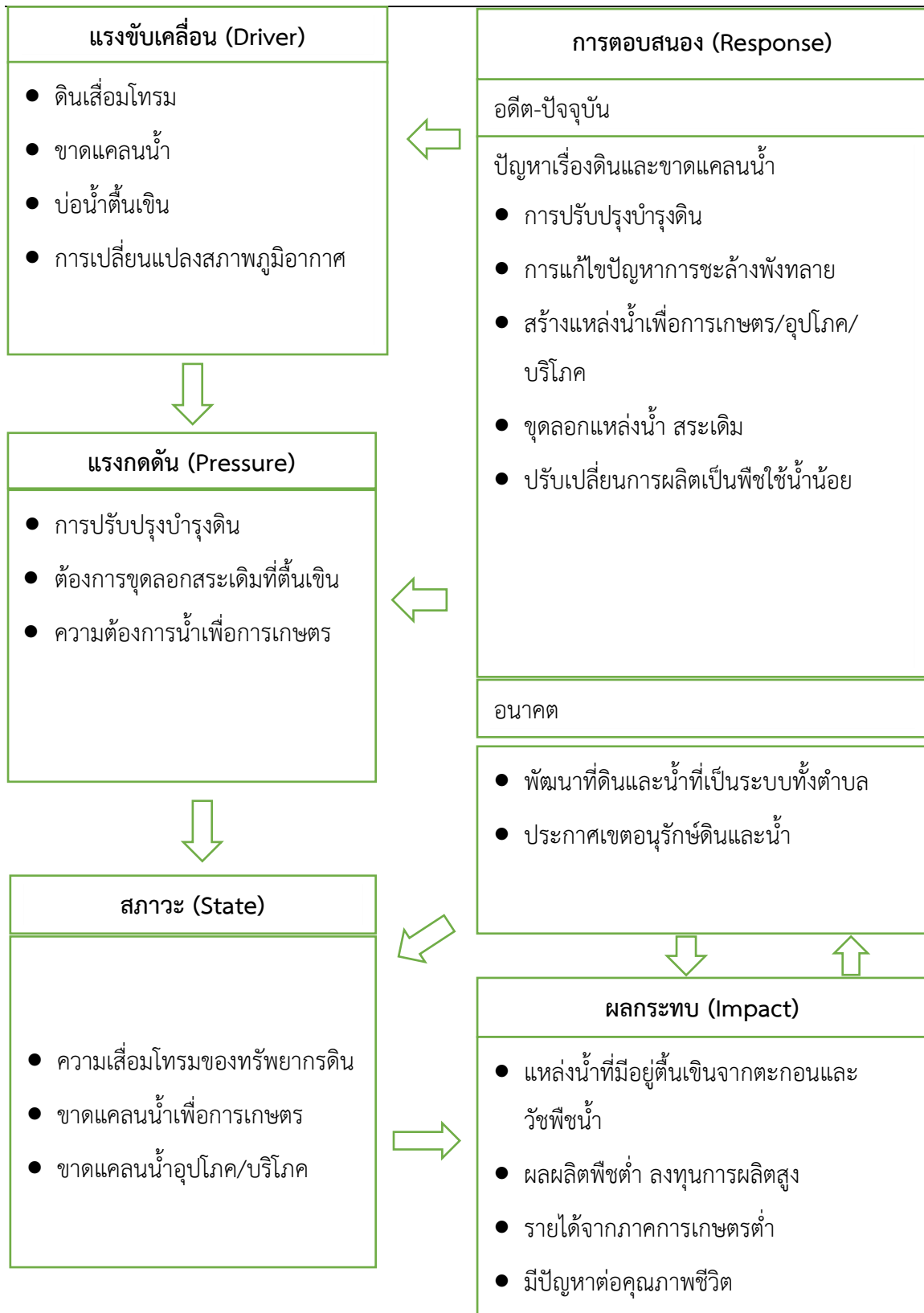
ปัญหาเรื่องดินและขาดแคลนน้ำ

- 5.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 5.2) การแก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลาย
- 5.3) สร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร/อุปโภค/บริโภค
- 5.4) ขุดลอกแหล่งน้ำ สระเดิม
- 5.5) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

- พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตั้งมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลวังนาแก อำเภอนาหว้า จังหวัดหนองบัวลำภู

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) อ้อย โรงงาน เกษตรกรมีวิธีการปลูกขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นที่

1. อ้อยข้ามแล้งหรืออ้อยปลายฝน เหมาะสมปลูกในดินร่วนปนทรายหรือดินทราย โดยอาศัยความชื้นที่สะสมไว้จากฤดูฝน ปลูกช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน จะเลือกปลูกระหว่างอ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง

2. อ้อยชลประทานหรืออ้อยน้ำเสริม เหมาะสมปลูกในดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวโดยอาศัยการให้น้ำเสริม เพื่อช่วยให้อ้อยงอกและเจริญเติบโตจนเข้าฤดูฝน ปลูกช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์

3. อ้อยต้นฝน เหมาะสมปลูกในดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียว โดยอาศัยความชื้นจากฝนช่วงแรก ต้องเตรียมดินและซักร่องรอน ปลูกช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน

2) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในพื้นที่ลุ่มช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคมและจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม ส่วนข้าวนาปีในบริเวณที่ดอนจะปลูกช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคมและเก็บเกี่ยวช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคมพันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ข้าวเจ้าพันธุ์ กข15 ข้าวเหนียวพันธุ์ กข.6 หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเกษตรกรจะมีการปลูกพืชหลังนา ได้แก่ พืชผัก พืชใช้น้ำน้อยอื่น ๆ

3) ข้าวโพด เกษตรกรส่วนมากนิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และนิยมปลูกช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าว หรือที่เรียกว่า ข้าวโพดหลังนา

4) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน

5) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก

6) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ ลำไย มะม่วง มะขาม ไม้ผลผสม

(รูปที่ 4-2)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ชนิดพืช												
อ้อยโรงงาน	อ้อยโรงงาน											
ข้าวนาปี	ข้าวดอกมะลิ 105 ,กข15, กข 6											
ข้าวโพด	ข้าวโพด											
มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง											
ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก											
ไม้ผล	ลำไย มะม่วง มะขาม ไม้ผลผสม											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดินซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมรวมความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดินดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	มันสำปะหลัง	อ้อย	ยางพารา
AC-pd,fl-sIA	S1	N	S3o	N
AC-pd,fl-sIA*	S2s	N	S3o	N
Ch-gclB	S3o	S3r	S3r	S3r
Cpa-fl-lA	S2ns	N	S2ons	S3o
Li-gclC	S3ewo	S3r	S3r	S3r
Li-gclD	N	S3er	S3er	S3r
Ml-gclB	S3o	S3r	S3r	S3r
Ml-gclC	S3ewo	S3r	S3r	S3r
Ml-gclD	N	S3er	S3er	S3r
Nao-clA	S2n	N	S2ons	S3o
Ws-clB	S3o	S2r	S2rs	S2r
Ws-clC	S3ewo	S2er	S2ers	S2r
Ws-vd-clB	S3o	S1	S2s	S1
SC	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ซึ่งใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรม และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 14,764 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 26.73 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 12,184 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 22.06 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 22 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดั้งเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 2,558 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.63 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่นส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ มีเนื้อที่ 32,051 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 58.04 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดินข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์

ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 3,155 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.71 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 103 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะม่วง มะขาม ลำไย

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 321 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส สัก ปาล์มน้ำมัน

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 5,037 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.12 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันเป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ที่มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 17,66 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.20 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 879 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.59 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะม่วง มะขาม ลำไย

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 5,096 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.23 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส สัก ปาล์มน้ำมัน

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 15,690 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 28.41 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,714 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.10 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,628 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.95 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 86 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท่องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,211 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.19 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 890 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.61 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 321 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 377 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.68 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 5,108 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 9.25 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

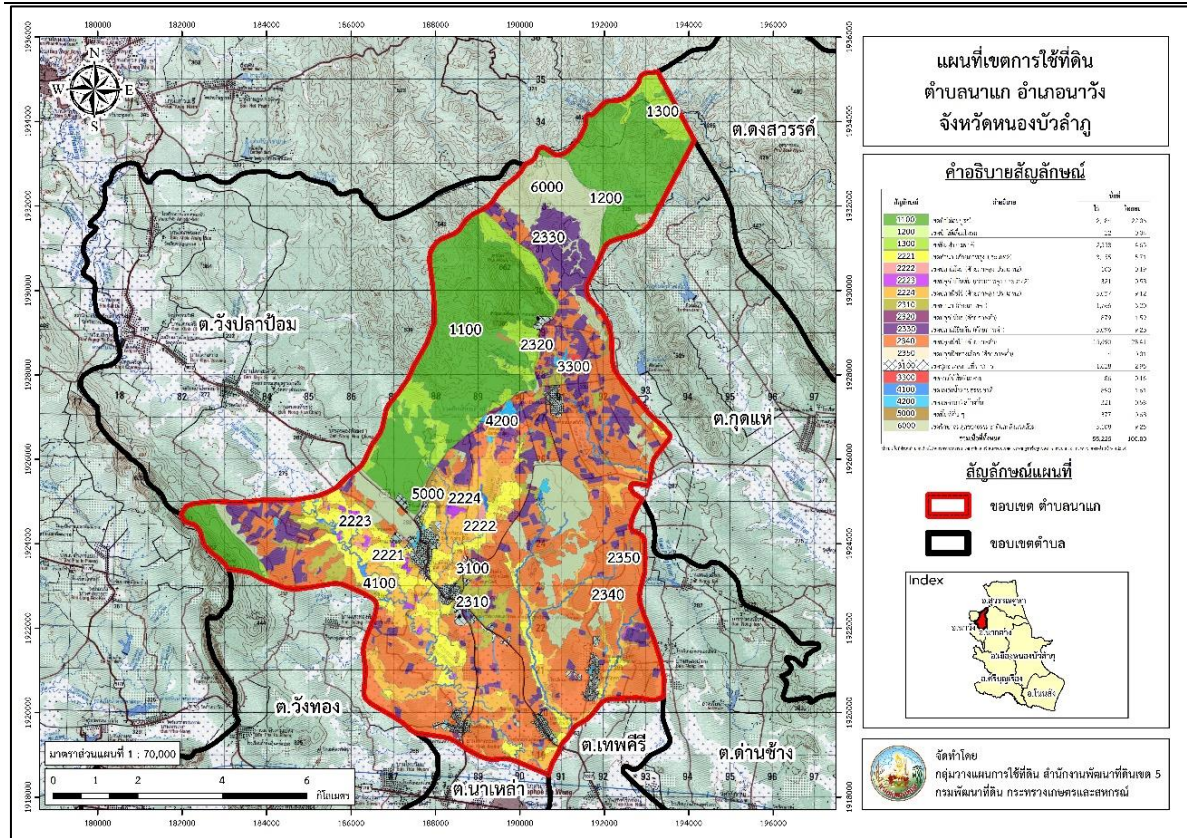
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	14,764	26.73
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	12,184	22.06
1.2 เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	22	0.04
1.3 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	2,558	4.63
2. เขตเกษตรกรรม	1,310	3.80
2.1 เขตพื้นที่ทำนา	4,921	8.91
2.2 เขตปลูกไม้ผล	982	1.78
2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	5,417	9.81
2.4 เขตปลูกพืชไร่	20,727	37.53
2.5 เขตปลูกพืชทางเลือก	4	0.01
3. เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,628	2.95
4. เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	86	0.16
5. เขตแหล่งน้ำ	1,211	2.19
1)เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	890	1.61
2)เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	321	0.58
6. เขตพื้นที่อื่นๆ	377	0.68
7. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5108	9.25
รวม	55,225	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567 - 2570

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาแกไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาแก เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินหนองบัวลำภู เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (6) การจัดหาปุ๋ยโคโลไมต์
- (7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน /โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) โครงการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ไม่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการ

พื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri - Map)

3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงาน (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- (3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกข้าวครบวงจร (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)
- (3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและระบบการกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล/พลังงานจังหวัด)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนองค์ความรู้ พันธุ์สัตว์ พันธุ์ปลา (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด, สำนักงานประมงจังหวัด)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานหนองบัวลำภู)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาแก เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการดังนี้

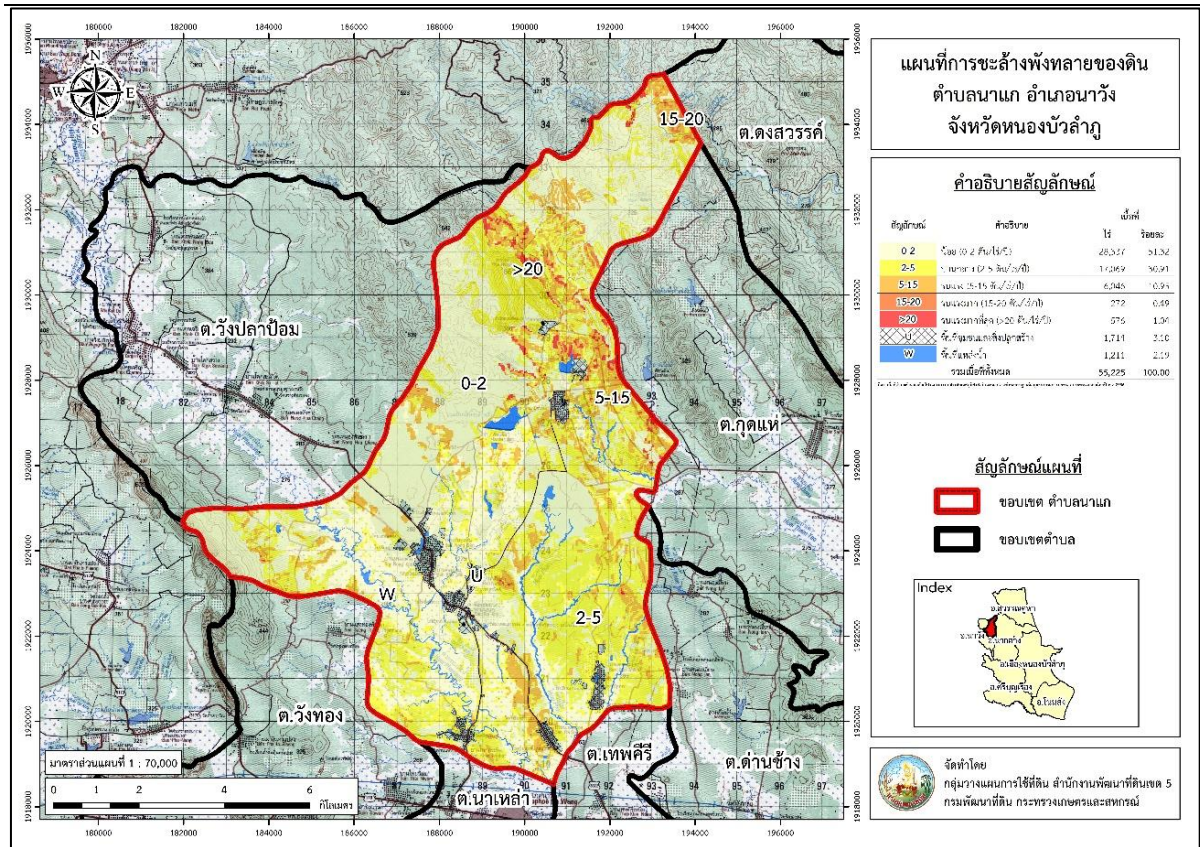
ปัญหาของตำบลนาแกในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการคือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้นจะรวมถึง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินมีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกันเนื่องจากพืชนำไปใช้การสลายตัวตามธรรมชาติ

ในกรณีของการขาดแคลนน้านั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินและวัชพืชน้ำในแหล่งน้ำจนตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำและกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วงจนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของชุมชนทั้ง 10 หมู่บ้านในตำบลนาแกที่เร่งด่วน คือ “การจัดการน้ำ” โดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กัน โดยจัดทำโครงการพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การขุดลอกแหล่งน้ำ การขุดบ่อบาดาล ดังรายละเอียดในรูปที่ 7-1

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566 -2570

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1. เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 4,921 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	2,135,500
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	60,000
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	400,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	1,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	35,000
	1.5 การรณรงค์เฝ้าติดตาม	17,500
	1.6 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	20,000
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	2,000
	1.8 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ไม่เหมาะสม	1,600,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	149,000
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	149,000
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	200,000	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	200,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
2. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 20,727 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	262,000
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	30,000
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	200,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	1,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	20,000
	1.5 การจัดหาปุ๋ยอินโดไมต์	10,000
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,000
2. การบริหารจัดการน้ำ	40,000	
2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	40,000	
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	40,000	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	40,000
3. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 982 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	17,900
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	1,400
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	500
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	10,000
	1.4 การจัดหาปุ๋ยอินโดไมต์	5,000
1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,000	

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
	2. การบริหารจัดการน้ำ	15,000
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	15,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	20,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	20,000
4. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,417 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	26,100
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	10,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	500
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	10,000
	1.4 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	5,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	600
	2. การบริหารจัดการน้ำ	20,000
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	20,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	20,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	20,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
5. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 4 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	74,918
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	1,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	750
	1.3 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	60,168
	1.4 การพัฒนาเกษตรกรผู้ใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	10,000
	1.5 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	2,500
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	500
	2. การบริหารจัดการน้ำ	4,800
2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	4,800	
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	8,000	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	8,000

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นค่าประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม	
1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 4,921 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว) 4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 20,727 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและ
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 982 ไร่	ต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,417 ไร่	2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 4 ไร่	3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทาน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570		2566	2567	2568	2569	2570		
	1.ปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตพื้นที่นา/พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	-	50	50	50	50	200	-	25,600	25,600	25,600	25,600	102,400	พด.
เขตพื้นที่ทำนา/พืชทางเลือก	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	-	5	5	5	5	20	-	165,042	165,042	165,042	165,042	660,168	พด.
เขตทำนา/พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	50	50	50	50	50	250	750	750	750	750	750	3,750	พด.
เขตพื้นที่ทำนา/พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	5	5	5	5	5	25	17,000	17,000	17,000	17,000	17,000	85,000	พด.
เขตพื้นที่ทำนา/พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก	1.5 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	5	5	5	5	5	25	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	42,500	พด.
เขตพื้นที่ทำนา/พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	20	80	80	80	80	340	300	1,200	1,200	1,200	1,200	5,100	พด.
เขตพื้นที่ทำนา	1.7 การรณรงค์เลิกปลูกตอซัง	ไร่	10	10	10	10	10	50	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	17,500	พด.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ทำนา/พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชทางเลือก	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำร่อนนอกเขตชลประทาน	บ่อ	3	2	2	2	2	11	62,400	41,600	41,600	41,600	41,600	228,800	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วย งานรับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570		2566	2567	2568	2569	2570		
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
เขตพื้นที่ทำนา/ พืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/ พืชทางเลือก	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	50,000	50,000	20,000	20,000	240,000	120,000	60,000	60,000	24,000	24,000	288,000	พด.
	4.การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ														
เขตพื้นที่ทำนา	4.1 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ไม่เหมาะสม	ไร่	-	200	200	200	200	800	-	400,000	400,000	400,000	400,000	1,600,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2541. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 115. ตอนที่ 67 ก, กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search.jsp>, 20 สิงหาคม 2566.
- กรมการปกครอง. 2561. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน**. กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2564. **ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน กชช. 2ค ปี 2564**. กระทรวงมหาดไทย. แหล่งที่มา: http://bmnopic64.cdd.go.th/report/kcc?report_type=villagesummary&tumbol_ID%5B%5D=720303&year=2564.
- _____. 2565. **ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จปฐ. ปี 2565**. กระทรวงมหาดไทย. แหล่งที่มา: http://bmnopic65.cdd.go.th/report/jpt?report_type=summary&tumbol_ID%5B%5D=720303&year=2565.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2565. **หมอดินอาสาตำบลนาแก ปี 2565**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2561. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2561**. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2565. **ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 30 ปี (2535 – 2564)**. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2565. **ข้อมูลบ่อน้ำบาดาลตำบลนาแก** สืบค้นจาก <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/>, 20 สิงหาคม 2566.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **แผนบริหารจัดการทรัพยากรดินปัญหาของประเทศไทย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)**. ไฟล์ข้อมูล.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. 2565. **ข้อมูลการใช้ที่ดิน จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2565**. กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. **ข้อมูลทรัพยากรดิน**. ไฟล์ข้อมูล.
- คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง**. ไฟล์ข้อมูล.
- บัณฑิต ต้นสิริ และคำรณ ไทรพิง. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ**. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค-สวทช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2565. **ภาพรวมคนจนในปี 2565 ต.นาแก อ.นาวัง จ.หนองบัวลำภู**.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2565. นโยบายและแผนการบริหาร
ทรัพยากรที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ พ.ศ. 2566-2570. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2565. (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2566-
2570. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาแก. 2566. แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570). อำเภอนาหว้า
จังหวัดหนองบัวลำภู.

คณะผู้จัดทำ

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ที่ปรึกษา

นายบุญช่วย	ช่วยระดม	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5
นางปราณี	สีหพันธ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน
นางพรพนา	โพธินาม	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
นายชุมพร	ศาสตราวุธ	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
ดร.อรรณพ	พุทธโส	นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ

ผู้เรียบเรียงและจัดทำ

นายไพบูลย์	จันทะอุทัย	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินหนองบัวลำภู
นางนิตยา	พากุล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นางอังคณา	วิบูลย์กุล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นางกมลวรรณ	จันคำ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นางประภัสสร	สิงห์นิตย์	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
ว่าที่ ร.ต.อนุรักษ์	ศรีวิเศษ	เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน
นางสาวชริตา	โทพิลา	เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน
นางสาวศิริวิภา	กองพล	นักวิชาการเกษตร
นางสาวสุกัญญา	ปลื้มบุตร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

บรรณาธิการ

นางเอื้องฟ้า	จารึก	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวสุภาวดี	ศรีคุณ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
นางนภาพร	ศรีวิเศษ	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
นางสาวศิริพร	ฤชา	นักวิชาการเงินและบัญชี

ภาคผนวก

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู
ในการทำ (Participatory Rural Appraisal : PRA)

รายชื่อเกษตรกรผู้เข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลนาแก อำเภอนาหวัง
จังหวัดหนองบัวลำภู ในการทำ (Participatory Rural Appraisal : PRA)

ใบลงทะเบียน การประชุมจัดทำกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA)

ภายใต้โครงการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลนาแก อำเภอนาหวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	เลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1	นายโสม ธีระภณ	3411400767912	ต.โพธิ์ พ.4 นาแก		
2	นางจ อธิบ วิวัฒน์ชัย	9310 0613 293	90/11 ซอยเมือง 100 ม.3		
3	นาย วิวัฒน์ เสงี่ยม	34114 00216 780	พว เวียง พ.9		
4	นายทองจรรย์ ทักดี	3411400212849	10 ม-4 ต.นาแก		
5	นายอนุพันธ์ รัตนานันท์	3411400212849 3411400469440	ม.6 004 พ.07 นาแก		
6	นายประจวบ ปาระวดี	3411400738165	ม.10 นาแก		
7	นายสิริชัย รัตนานันท์	3411400693722	ม.7 นาแก		
8	นายสมวิทย์ พรหมพิณ	341140035537	ม.1 นาแก		
9	นายอดิศักดิ์ นงนพคุณ	3411400223289	96 ม.3 ต.นาแก		
10	นายสุพจน์ ศรีสุเทพ	3411400767921	70 ม.10 ต.นาแก		ต.ต.น.
11	นาย สิริชัย วิวัฒน์ชัย	3411600343441	56 ม.2 ต.นาแก		
12	นาย สนิทพันธ์ กอสมพงษ์	3411400471339	100/2 ม-8 ต.นาแก		
13	นายประจวบ นงนพคุณ	3411400216119	58/2 ม.3 ต.นาแก		กรรมการบริหารตำบลนาแก
14	นายอดิศักดิ์ สิริชัย	3411400228229	58 หมู่ 5 ต.นาแก		
15	นาย สิริพัชรา สิริชัย	3411400917664	60 หมู่ 4 ต.นาแก		พ.ท.น
16	นาย ชัยชัย สิริชัย	3410400231001	98 ม. 2 ต.นาแก		ต.ต.น
17	นายกำปิน วิวัฒน์ชัย	3411400693960	87/2 ม.9 ต.นาแก		
18	นายสุวรรต รัตนานันท์	3411200343613	29 ม.6 ต.นาแก		
19	นายสุเมธ รัตนานันท์	3411400693757	62 ม.10 ต.นาแก		
20	นายสุเมธภพ ปาระวดี	341140047447	121 ม.8 ต.นาแก		

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ใบลงทะเบียน การประชุมจัดทำกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA)
ภายใต้โครงการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	เลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
๑	ชาวดันศรีเหล็ก วัฒนคุ้ม	3421100122291	199 ม.1 ต.นาแก อ.นาแก		
๒	นายพิทยาภรณ์ นันทารม	3411400667594	๒๖๑ ม.๑ ต.นาแก อ.นาแก		
๓	นายธวัชชัย ธรรมแก้ว	1411400173285	๒๕๔ ม.๑ ต.นาแก อ.นาแก		
๔	นางสาวพารณีย์ สร้อยสำราญ	1411400041512	๖๖ ม.๑๐ ต.นาแก อ.นาแก		
๕	พล.ส. วิวัฒน์ บุญน้อม	3411400958991	๖๒ ม.๒ ต.นาแก อ.นาแก		
๖	พล. นันท ภูมพันธ์	1411400184771	๒๗๒ ม.๓ ต.นาแก อ.นาแก		
๗	พล. เค่งน หนองหวาย	1890200090378	๒๐๔ ม.๓ ต.นาแก อ.นาแก		
๘	นาย นันท ภูมพันธ์	3411300222540	๒๒๕ ม.๓ ต.นาแก อ.นาแก		
๙	นาย ชัยภูมิ คุ้มแก้ว	333100007530	199 ม.๑ ต.นาแก อ.นาแก		
๑๐	นาย วิจิตร สุขุมทรัพย์	1411400163328	1612 ม.๒ ต.นาแก อ.นาแก		
๑๑	นาง นันท ภูมพันธ์	1105702606171	๗๙ ม.๗ ต.นาแก อ.นาแก		

